

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 134g/2020

privind excepția de neconstituționalitate
a unor dispoziții din Legea nr. 170 din 19 iulie 2007 privind statutul
ofițerului de informații și securitate și din Regulamentul cu privire la unele
reglementări ce țin de asigurarea financiară a ofițerilor de informații și
securitate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 253 din 20 martie 2012
*(trecerea la dispoziție a ofițerului de informații și securitate în cazul
pornirii urmăririi penale în privința sa)*

CHIȘINĂU

17 decembrie 2020

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dlui Nicolae ROȘCA,
nei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dlui Gheorghe Reniță, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată pe 5 august 2020,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 17 decembrie 2020, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 27 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 170 din 19 iulie 2007 privind statutul ofițerului de informații și securitate și a punctului 12 subpt. 2) din Regulamentul cu privire la unele reglementări ce țin de asigurarea financiară a ofițerilor de informații și securitate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 253 din 20 martie 2012, ridicată de dl avocat Valeri Astafiev, în dosarul nr. 3-3678/19, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de dl judecător Alexei Paniș din cadrul Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, în baza articolului 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe 28 ianuarie 2019, Serviciul de Informații și Securitate a emis un ordin prin care s-a dispus trecerea la dispoziție a ofițerului de informații și securitate P., cu eliberarea acestuia din funcție și menținerea în serviciu până la soluționarea definitivă a cauzei penale nr. 2018300434 intentate în privința sa în baza articolului 264 alin. (3) lit. b) [*încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport care a provocat decesul unei persoane*] din Codul penal.

4. Pe 22 august 2019, ofițerul de informații și securitate vizat a contestat ordinul menționat în contenciosul administrativ.

5. Pe 14 iulie 2020, dl avocat Valeri Astafiev a ridicat, în interesele reclamantului, excepția de neconstituționalitate a articolului 27 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 170 din 19 iulie 2007 privind statutul ofițerului de

informații și securitate și a punctului 12 subpct. 2) din Regulamentul cu privire la unele reglementări ce țin de asigurarea financiară a ofițerilor de informații și securitate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 253 din 20 martie 2012, în fața Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani.

6. Printr-o încheiere din 20 iulie 2020, Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a sesizat, în acest sens, Curtea Constituțională, în vederea examinării acesteia.

B. Legislația pertinentă

7. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 21 Prezumția nevinovăției

„Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.”

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 53 Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică

„(1) Persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului și repararea pagubei.

(2) Statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile săvârșite în procesele penale de către organele de anchetă și instanțele judecătorești.”

Articolul 54 Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

8. Prevederile relevante ale Legii nr. 170 din 19 iulie 2007 privind statutul ofițerului de informații și securitate sunt următoarele:

Articolul 27 Trecerea la dispoziție

„(1) Trecerea la dispoziție a ofițerului de informații, cu eliberarea lui din funcție și menținerea în serviciu, se efectuează în următoarele cazuri și termene:

[...]

c) pornire a urmăririi penale în privința sa – până la soluționarea definitivă a cauzei penale;

[...]”

9. Prevederile relevante ale Regulamentului cu privire la unele reglementări ce țin de asigurarea financiară a ofițerilor de informații și securitate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 253 din 20 martie 2012, sunt următoarele:

„12. În cazul trecerii ofițerilor de informații și securitate la dispoziție, în conformitate cu prevederile art. 27 alin. (1) din Legea nr. 170 din 19 iulie 2007 privind statutul ofițerului de informații și securitate:

[...]

2) în temeiul lit. c), achitarea salariului se întrerupe până la soluționarea definitivă a cauzei/cauzelor penale. În cazul pronunțării sentinței de achitare sau încetării procesului penal pe motive de reabilitare, ofițerii de informații și securitate au dreptul la compensarea salariului neplătit, în conformitate cu prevederile Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești;

[...]”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

10. Autorul excepției de neconstituționalitate susține că prevederile articolului 27 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 170 din 19 iulie 2007 privind statutul ofițerului de informații și securitate, precum și a punctului 12 subpct. 2) din Regulamentul cu privire la unele reglementări ce țin de asigurarea financiară a ofițerilor de informații și securitate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 253 din 20 martie 2012, nu întrunesc condițiile clarității și previzibilității legii, fapt care aduce atingere principiului prezumției nevinovăției.

11. În opinia sa, dispozițiile contestate sunt contrare articolelor 20, 21, 23, 53 și 54 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

12. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

13. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor Parlamentului și a hotărârilor Guvernului, în prezenta cauză a unor prevederi din Legea nr. 170 din 19 iulie 2007 privind statutul ofițerului de informații și securitate și din Hotărârea Guvernului nr. 253 din 20 martie 2012, ține de competența Curții Constituționale.

14. Curtea constată că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de reprezentatul unei părți în proces. Astfel, sesizarea este formulată de către subiectul căruia i s-a conferit acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat acesta prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

15. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie articolul 27 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 170 din 19 iulie 2007 privind statutul ofițerului de informații și securitate, care stabilește că „trecerea la dispoziție a ofițerului de informații, cu eliberarea lui din funcție și menținerea în serviciu, se efectuează în cazul pornirii urmăririi penale în privința sa – până la soluționarea definitivă a cauzei penale”.

16. De asemenea, obiect al excepției de neconstituționalitate îl constituie punctul 12 subpct. 2) din Regulamentul cu privire la unele reglementări ce țin de asigurarea financiară a ofițerilor de informații și securitate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 253 din 20 martie 2012, conform căruia: „În cazul trecerii ofițerilor de informații și securitate la dispoziție, [...] achitarea salariului se întrerupe până la soluționarea definitivă a cauzei/cauzelor penale. În cazul pronunțării sentinței de achitare sau încetării procesului penal pe motive de reabilitare, ofițerii de informații și securitate au dreptul la compensarea salariului neplătit, în conformitate cu prevederile Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind

modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești”.

17. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză civilă în care a fost contestat, în procedura contenciosului administrativ, un ordin emis în baza articolului 27 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 170 din 19 iulie 2007 privind statutul ofițerului de informații și securitate (a se vedea *supra* § 3 și § 4). Prin urmare, Curtea consideră că prevederile contestate pot fi aplicate în cauza în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

18. Curtea observă că prevederile contestate nu au făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate.

19. Curtea reține că o altă condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența unui drept din Constituție în cauza concretă pendinte în fața instanțelor de judecată. Curtea trebuie să verifice, prin prisma argumentelor autorului sesizării, dacă prevederile contestate reprezintă o ingerință în vreun drept fundamental (DCC nr. 8 din 24 ianuarie 2020, § 27; DCC nr. 24 din 2 martie 2020, § 18; DCC nr. 63 din 11 iunie 2020, § 19; DCC nr. 64 din 11 iunie 2020, § 19).

20. Autorul excepției de neconstituționalitate pretinde că prevederile contestate sunt contrare articolelor 20 [*accesul liber la justiție*], 21 [*prezumpția nevinovăției*], 23 [*dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*], 53 [*dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică*] și 54 [*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*] din Constituție.

21. Potrivit articolelor 24 alin. (2) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și 39 din Codul jurisdicției constituționale, sesizarea trebuie să fie motivată. Această condiție nu este îndeplinită în raport cu articolele 20, 53 și 54 din Constituție. În situații similare, Curtea a respins ca inadmisibile sesizările formulate, precizând că simpla trimitere la un text din Constituție, fără explicarea pretensei neconformități cu acesta a prevederilor legale contestate, nu echivalează cu un argument (a se vedea DCC nr. 33 din 19 martie 2020, § 31, și jurisprudența citată acolo).

22. Dacă ar proceda la examinarea fondului sesizărilor formulate de o asemenea manieră, Curtea Constituțională s-ar substitui autorilor lor în invocarea argumentelor de neconstituționalitate, fapt care ar echivala cu un control din oficiu (a se vedea DCC nr. 107 din 29 septembrie 2020, § 28, și jurisprudența citată acolo).

23. Curtea observă că autorul excepției de neconstituționalitate afirmă doar că prevederile contestate sunt incerte și imprevizibile, fapt care ar încălca principiul prezumției nevinovăției.

24. Curtea reamintește că testul calității legii se efectuează prin raportare la un drept fundamental (a se vedea DCC nr. 6 din 23 ianuarie 2020, § 22; DCC nr. 16 din 10 februarie 2020, § 17).

25. Așadar, în acest caz, Curtea trebuie să stabilească mai întâi incidența principiului prezumției nevinovăției garantat de articolul 21 din Constituție.

26. Sub acest aspect, Curtea observă că prevederile contestate nu au un caracter punitiv și nu impun angajatorului (*i.e.* Serviciul de Informații și Securitate) să se pronunțe asupra vinovăției sau nevinovăției persoanei și nici asupra răspunderii sale penale, acestea fiind chestiuni a căror soluționare intră în competența instanțelor judecătorești.

27. În consecință, Curtea constată că articolul 21 din Constituție nu este incident. Pentru că nu s-a constatat aplicabilitatea principiului prezumției nevinovăției, Curtea reține, de asemenea, că și articolul 23 din Constituție nu este incident în această cauză.

28. Totodată, Curtea reține că prevederile contestate stabilesc clar cazurile de trecere la dispoziție a ofițerului de informații și securitate, precum și termenul pentru care se dispune această măsură (*i.e.* până la soluționarea definitivă a cauzei penale), precum și consecințele. Așadar, destinatarul legii poate stabili sensul prevederilor contestate doar în baza textului care le specifică, adică prin aplicarea simplă a regulilor de interpretare lingvistică, pornind de la sensul uzual al termenilor.

29. Prin urmare, în baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolului 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și a articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* excepția de neconstituționalitate a articolului 27 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 170 din 19 iulie 2007 privind statutul ofițerului de informații și securitate și a punctului 12 subpct. 2) din Regulamentul cu privire la unele reglementări ce țin de asigurarea financiară a ofițerilor de informații și securitate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 253 din 20 martie 2012, ridicată de dl avocat Valeri Astafiev în dosarul nr. 3-3678/19, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

Chișinău, 17 decembrie 2020

DCC nr. 147

Dosarul nr. 134g/2020